

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องมหาอุกกุสชาตคของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเมืองอุบล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โดยการใช้บทบาทสมมติ
Comparison of Learning Achievement on Mahaukakusa Jataka of Prathom Suksa 4 students at Muang Ubon School, semester 1, Academic Year 2020 by role-play

พฐวไล ชนรินทร์¹ ปวีณา จันทาทอง²

Phuwalai Chanrin¹ Paweena Chantathong²

¹นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

Student, Department of Social Studies, Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

²อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

Lecturer, Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อพัฒนาความรู้ในเนื้อหาเรื่องมหาอุกกุสชาตคและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนในเนื้อหาเรื่องมหาอุกกุสชาตค ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเมืองอุบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 1 โดยการใช้บทบาทสมมติ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนเมืองอุบล อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 1 จำนวน 25 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม วิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง มหาอุกกุสชาตค และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง มหาอุกกุสชาตค สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่องมหาอุกกุสชาตคของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 7.20 คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 2.48 เพิ่มขึ้นด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.72

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, มหาอุกกุสชาตค, บทบาทสมมติ

Abstract

The objectives of this research were to develop knowledge on the content of the Maha Uk Kush Jataka and to compare the achievements before and after studying in the content of the Maha Ukakusajataka. of students in grade 4, Muang Ubon School under the Office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area 1 by using role-playing The target groups used in the research were Prathomsuksa 4 students in the first semester of the academic year 2020, Muang Ubon School, Muang District, Ubon Ratchathani Province. 25 people under the Office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area 1. The research instrument was a learning management plan. Learning subject group of social studies, religion and culture, Buddhism subject on Maha Ukakusajataka and an achievement test on the subject majesty The statistics used in the data analysis were Mean and Standard Deviation. Comparison of pre-study achievement and post-study on Maha Ukkussa Jataka of Prathomsuksa 4 students, the students had an average academic

achievement after school of 7.20, the mean score before school was 2.48, increased with an average score of 4.72.

Keywords: Learning Achievement, Mahaukakusa Jataka, role-play

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วที่มีผลกระทบทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและการศึกษา ชี้ให้เห็นว่าแนวโน้มการจัดการศึกษาจะต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลง อันหลากหลาย เป็นสัญญาณเตือนว่าในยุคแห่งภาพอนาคตของการศึกษามีปรากฏการณ์ต่างๆ เกิดขึ้น เกินกว่าจะคาดคิด ซึ่งประชาสังคมทางการศึกษาจำเป็นต้องหันมาทบทวนว่าพร้อมกับการเผชิญสิ่งท้าทาย เหล่านั้นหรือไม่และจะต้องจัดการอย่างไร โดยสภาพการณ์เหล่านี้คือปัญหาของสังคมทางการศึกษาในยุค แห่งพลวัตศตวรรษที่ 21 ดังนั้น สิ่งสำคัญที่ผู้เรียนของการศึกษา 4.0 จะต้องมีความรู้ ความสามารถพื้นฐาน เพียงพอกับการดำรงชีวิตที่ดีและมีศักดิ์ศรีในสังคมโลก จะมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ ถูกต้องในการแก้ไขปัญหาและก้าวทันกับพลวัตในศตวรรษที่ 21

วิจารณ์ พานิช (2555) กล่าวเพิ่มเติมว่า ครูในยุคนี้จะต้องเป็นครูที่สร้างสรรค์ ครูที่สร้างสรรค์ จะต้องเป็นคนรอบรู้ มีความมั่นใจในตนเอง สามารถทำให้ลูกศิษย์ประสบความสำเร็จในชีวิตได้ มีความ ยืดหยุ่น ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสอน มีวิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียนกระตือรือร้นในการเรียน ตลอดเวลา สอนในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและความสนใจของผู้เรียน ใช้วิธีการสอนใหม่ ๆ ที่ผู้เรียนคาดไม่ถึง ใช้เทคนิค การสอนที่เน้นการคิดวิเคราะห์และทักษะการแก้ปัญหา และใช้กิจกรรมการสอนที่ หลากหลาย และผู้สอน ต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้ผู้เรียนได้ เรียนจากการลงมือปฏิบัติ (Learning by Doing) ครูต้องเน้นรูปแบบการเรียนรู้ที่สามารถประยุกต์ใช้ ความรู้เพื่อเรียนรู้ทักษะด้านการ คิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหา และความริเริ่มสร้างสรรค์ไป พร้อม ๆ กับเรียนเนื้อหา ซึ่งจะให้ ผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนรู้สูงกว่า เพราะผู้เรียนมีความตั้งใจเรียน มากกว่า ซึ่งกฤษณพงศ์ กีรติกร (2555) กล่าวว่า กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 นั้น ต้องเน้นการเรียนรู้เชิงรุก การเรียนรู้เชิงรุก หมายถึงการเรียนรู้ที่พุ่งเป้าไปที่ผู้เรียนต้องมารับรู้รับผิดชอบ มากขึ้น โดยมีการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจับคู่ในการเรียนพูดถึงสิ่งที่ได้เรียนมา การโต้วาที การศึกษาจากกรณีศึกษา การฝึกปฏิบัติในกิจกรรม สถานการณ์จำลอง และการแสดงบทบาทสมมติ

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญดังกล่าวจึงนำการแสดงบทบาทสมมติซึ่งเป็นวิธีการกระตุ้น สถานการณ์ในชีวิตจริงให้เกิดขึ้นภายในห้องเรียน ผู้เรียนจะได้ใช้ภาษาในการสื่อสาร และเน้นการสื่อ ความหมายอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ ในการจัดการเรียนการสอน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในห้องเรียนปกติ สามารถทำได้ในทันทีโดยไม่ต้องลงทุนเพิ่มเติม และคาดว่าจะ เห็นประสิทธิผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างชัดเจน รวดเร็ว สะดวกและประหยัด และเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่า มากในการจัดการศึกษาที่ช่วยเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียน และสามารถดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้ อย่างมีความสุขทั้งต่อผลสำเร็จของงานและต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตรวมถึงในด้านการกระตุ้นความสนใจต่อ สิ่งที่เรียนเป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ประสบการณ์ ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนเอง และในด้านของผู้สอนจะช่วยให้การสอนของครูมี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และช่วยลดภาระงานในการเตรียมการสอนและเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียนใน เรื่องมหาอุกกุสชาดก การเปรียบเทียบจะทำให้รู้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนของผู้เรียนมีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้นหรือลดลง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น และเป็นแนวทางในการพัฒนาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์ ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาความรู้ในเนื้อหาเรื่องมหาอุกถุสชาติก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเมืองอุบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 1 โดยการใช้บทบาทสมมติ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนในเนื้อหาเรื่องมหาอุกถุสชาติก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเมืองอุบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 1 โดยการใช้บทบาทสมมติ

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายหรือประชากร หรือกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนเมืองอุบล อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 1 จำนวน 25 คน

วิธีการที่ใช้ในการแก้ไขปัญา

ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 3 กลุ่ม จากนั้นให้ผู้เรียนให้ในแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมวาดภาพระบายสีหน้ากากของตัวละครในเรื่องมหาอุกถุสชาติก แล้วให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทสมมติเรื่องมหาอุกถุสชาติกตามลำดับที่กลุ่มตัวเองจับสลากได้หน้าชั้นเรียนและมีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ดียิ่งขึ้น

เครื่องมือ/การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ชนิด ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม วิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง มหาอุกถุสชาติก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 แผน 1 ชั่วโมง
- 2.แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม วิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง มหาอุกถุสชาติก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองจัดกิจกรรมการเรียนรู้และเก็บข้อมูล กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม วิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง มหาอุกถุสชาติก สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม วิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง มหาอุกถุสชาติก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม วิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง มหาอุกถุสชาติก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไปทดสอบ (Pre-test) ซึ่งเป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ นำมาทดสอบก่อนสอนในคาบ

3. ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง โดยการชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงจุดประสงค์ของเนื้อหา
4. ดำเนินการสอนและให้ผู้เรียนทำกิจกรรมตามขั้นตอนของแผนแผนการจัดการเรียนรู้
5. ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Post-test) ซึ่งเป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ เช่นเดียวกับที่ใช้สอบก่อนเรียนและบันทึกผลการสอบไว้เป็นรายบุคคล
6. นำข้อมูลจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูลทางเพื่อหาผลของการพัฒนา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

- 1) หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร (พิสนุ พงศรี, 2550 : 163)

$$\bar{x} = \frac{\sum N}{n}$$

$\bar{x}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum N$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

- 2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คำนวณจากสูตร (พิสนุ พงศรี, 2550 : 165)

$$S.D = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

ผลการวิจัย

จากการวิจัยในชั้นเรียน เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่องมหากุสุชาดกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเมืองอุบล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โดยการใช้ บทบาทสมมติ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนในเนื้อหาเรื่องมหากุสุชาดก ร้อยละ ดังตาราง

ตาราง แสดงค่าร้อยละของผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนในเนื้อหาเรื่องมหากุสุชาดก

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อนเรียน (10 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (10 คะแนน)	ผลต่างของคู่ คะแนน	หมายเหตุ
1	3	7	4	
2	2	6	4	
3	2	6	4	
4	2	6	4	
5	1	5	4	
6	2	5	3	
7	3	5	2	
8	2	6	4	
9	3	8	5	
10	1	6	5	
11	4	8	4	
12	2	8	6	
13	3	8	5	
14	3	7	4	
15	4	9	5	
16	3	9	6	
17	2	8	6	
18	3	7	4	
19	3	8	5	
20	2	9	7	

21	2	9	7	
22	4	7	3	
23	3	7	4	
24	2	8	6	
25	1	8	7	
ค่าเฉลี่ย	2.48	7.20	4.72	
ค่า S.D	0.87	1.29	1.31	

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 7.20 คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 2.48 แสดงว่านักเรียนมีพัฒนาการเรียนสูงขึ้น ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานหลังเรียน เท่ากับ 1.29 สูงกว่าก่อนเรียน คือ 0.87 มีการกระจายของคะแนน นั้นแสดงว่าการเรียนมีประสิทธิภาพ

การสะท้อนผลการวิจัย/ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยในชั้นเรียน การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่องมหากุศชาดก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเมืองอุบล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โดยการใช้บทบาทสมมติ จากการปฏิบัติตามแผนการจัดการเรียนรู้ ได้ทำการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง มหากุศชาดก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเมืองอุบล นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 7.20 คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 2.48 เพิ่มขึ้นด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.72

ข้อเสนอแนะ

การแสดงบทบาทสมมติเป็นการที่ผู้สอนสร้างสถานการณ์และบทบาทสมมติขึ้นจากความเป็นจริง มาให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามที่ผู้เรียนคิดว่าควรจะเป็น ผู้สอนจะให้การแสดงออกทั้งทางด้านความรู้ ความคิด และพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นพื้นฐานในการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจแก่ผู้เรียน อันจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาสาระของบทเรียนอย่างลึกซึ้ง และรู้จักปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- พิสนุ พองศรี. (2550). *วิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: บริษัทพรอพเพอร์ตี้จำกัด.
- สุชาดา ทิพย์มนตรี. *ประสิทธิผลการใช้การแสดงบทบาทสมมุติในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการบริการ*. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อายุพร สาขาคี. (2548). *พฤติกรรมในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมุติ*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

